Kol

Kol – rodzaj teropoda z grupy celurozaurów żyjącego w późnej kredzie na terenie dzisiejszej Mongolii. Został opisany w 2009 roku przez Alana Turnera, Sterlinga Nesbitta i Marka Norella w oparciu o niemal kompletną prawą stopę i śródstopie oraz jedną dystalną kość stępu (IGM 100/2011); autorzy ci zaliczyli go do rodziny alwarezaurów (Alvarezsauridae). Podobnie jak u większości teropodów funkcje podporowe pełniły trzy palce – pierwszy był bardzo krótki i składał się z zaledwie dwóch paliczków, a piąty zanikł całkowicie. Drugi palec liczył trzy paliczki, trzeci – cztery, a czwarty – pięć. Śródstopie mierzy 225 mm długości, co sugeruje, że *Kol ghuva* był największym znanym alwarezaurem (przy założeniu, że należał do tej grupy – ale patrz niżej), ważącym prawdopodobnie ponad 15 kg. Było ono bardzo wydłużone i smukłe, miało też skrajnie wykształcone *arctometatarsus*. Obecność tej struktury upodabnia *Kol* do owiraptorozaura *Avimimus portentosus* i dowodzi, że był on bardziej zaawansowany niż alwarezaury *Patagonykus puertai* i *Alvarezsaurus calvoi*[1]. Hipotezę tę potwierdziła analiza przeprowadzona przez Nesbitta i współpracowników, według której *Kol* stanowi takson siostrzany dla kladu obejmującego niewielkie azjatyckie alwarezaury – *Mononykus*, *Albinykus* i *Shuvuuia*[2]. Przynależność *Kol* do Alvarezsauridae zakwestionowali Agnolin i współpracownicy (2012); według tych autorów wskazane przez Turnera, Nesbitta i Norella (2009) cechy budowy zachowanych kości *K. ghuva*, które miały dowodzić jego przynależności do alwarezaurów w rzeczywistości występują również u owiraptorozaurów. Z tej przyczyny, oraz z powodu pewnych podobieństw w budowie kości *Kol* do kości owiraptorozaurów (zwłaszcza tych z grupy Caenagnathoidea) Agnolin i współpracownicy uznają, że pozycja filogenetyczna *K. ghuva* w obrębie Coelurosauria jest niepewna i że ustalenie jej wymaga dalszych badań[3].

W Ukhaa Togold, gdzie odnaleziono skamieniałości *Kol ghuva*, odkryto również szczątki kilku osobników innego alwarezaura – *Shuvuuia deserti*. Fakt, że dotąd odkryto pozostałości zaledwie jednego osobnika *Kol ghuva*, sugeruje, że gatunek ten był znacznie rzadszy[1].

Kol	
Kol zrekonstruowany jako przedstawiciel Alvarezsauridae	
Systematyka	
Domena	eukarionty
Królestwo	zwierzęta
Typ	strunowce
Podtyp	kręgowce
Gromada	zauropsydy
Podgromada	diapsydy
Infragromada	archozauromorfy
Nadrząd	dinozaury
Rząd	dinozaury gadziomiedniczne
Podrząd	teropody
Infrarząd	tetanury
(bez rangi)	celurozaury
Rodzina	alwarezaury?
Rodzaj	***Kol*** Turner, Nesbitt i Norell, 2009
Gatunki	
▪ *K. ghuva* Turner *et al.*, 2009	

Nazwa gatunku typowego, *Kol ghuva*, pochodzi od mongolskich słów *köl*, oznaczającego stopę, oraz *ghuv-a* („piękna”)[1].

Przypisy

1. Alan H. Turner, Sterling J. Nesbitt, Mark A. Norell. *A large alvarezsaurid from the Cretaceous of Mongolia* (http://hdl.handle.net/2246/5967). „American Museum Novitates”. 3648, s. 1–14, 2009.

DOI: 10.1206/639.1 (https://doi.org/10.1206/639.1) (ang.).
2. Sterling J. Nesbitt, Julia A. Clarke, Alan H. Turner, Mark A. Norell. *A small alvarezsaurid from the eastern Gobi Desert offers insight into evolutionary patterns in the Alvarezsauroidea*. „Journal of Vertebrate Paleontology". 31 (1), s. 144–153, 2011. DOI: 10.1080/02724634.2011.540053 (https://doi.org/10.1080/02724634.2011.540053) (ang.).
3. Federico L. Agnolin, Jaime E. Powell, Fernando E. Novas i Martin Kundrát. *New alvarezsaurid (Dinosauria, Theropoda) from uppermost Cretaceous of north-western Patagonia with associated eggs*. „Cretaceous Research". 35, s. 33–56, 2012. DOI: 10.1016/j.cretres.2011.11.014 (https://doi.org/10.1016/j.cretres.2011.11.014) (ang.).

Źródło: „https://pl.wikipedia.org/w/index.php?title=Kol&oldid=51841108"

Tę stronę ostatnio edytowano 20 sty 2018, 09:42. Tekst udostępniany na licencji Creative Commons: uznanie autorstwa, na tych samych warunkach (http:https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.pl), z możliwością obowiązywania dodatkowych ograniczeń. Zobacz szczegółowe informacje o warunkach korzystania (http:https://foundation.wikimedia.org/wiki/Warunki_korzystania).